

Euroopan parlamentin**PÄÄTÖSLAUSELMA,**

joka sisältää huomautukset päätökseen vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle (kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen Euroopan kehitysrahaston varainhoidosta varainhoitovuonna 1999)

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

ottaa huomioon kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen Euroopan kehitysrahaston taseet ja tulostilit varainhoitovuodelta 1999 (KOM(2000) 357 — C5-0257/2000),

ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuotta 1999 koskevan vuosikertomuksen kuudenteen, seitsemänteen ja kahdeksanteen Euroopan kehitysrahastoon liittyvistä toimista ja toimielinten vastaukset (C5-0618/2000) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen esittämän tarkastuslausuman Euroopan kehitysrahastoista (C5-0618/2000) ⁽²⁾,

ottaa huomioon neuvoston 14 päivänä maaliskuuta 2001 antamat suositukset vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle Euroopan kehitysrahastojen varainhoidosta varainhoitovuonna 1999 (6536/2001 — C5-0122/2001, 6537/2001 — C5-0123/2001, 6538/2001 — C5-0124/2001),

ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 5/2001 talousarviotukiin kohdennettuihin rakennesopeutustukiin liittyvistä vastikevaroista (seitsemäs ja kahdeksas EKR) sekä komission vastaukset ⁽³⁾,

ottaa huomioon 4 päivänä huhtikuuta 2001 antamansa päätöslauselman varainhoitovuotta 1999 koskevan vastuuvapauden myöntämispäätöksen lykkäämisestä ⁽⁴⁾,

ottaa huomioon neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien tekemän, neljännen AKT—EY-yleissopimuksen toisen rahoituspöytäkirjan mukaista yhteisön tukien rahoitusta ja hoitoa koskevan sisäisen sopimuksen ⁽⁵⁾ 33 artiklan,

ottaa huomioon 16 päivänä kesäkuuta 1998 annetun, neljänteen AKT—EY-yleissopimukseen perustuvaan kehitysrahoitusyhteistyöhön sovellettavan varainhoitoasetuksen ⁽⁶⁾ 74 artiklan,

ottaa huomioon työjärjestyksen 93 artiklan ja liitteen V,

ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön ja kehitysyhteistyövaliokunnan lausunnon (A5-0109/2001),

ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan toisen mietinnön (A5-0337/2001),

sekä katsoo seuraavaa:

- A. 16 päivänä kesäkuuta 1998 annetun varainhoitoasetuksen 74 artiklan nojalla komission on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet antaakseen vastauksen vastuuvapautta koskevissa päätöksissä esitettyihin huomautuksiin.
- B. EY:n kehitysyhteistyön keskeisenä tavoitteena on köyhyyden vähentäminen.
- C. EY:n tukiohjelmassa, kun otetaan huomioon tavoite täydentävyydestä muiden avunantajien kanssa, on edelleen lisättävä tukea yhteiskunnalliselle kehitykselle ja erityisesti perusterveydenhuollolle ja perusopetukselle sekä köyhien tuotantokapasiteetille eli mahdollisuuksille saada maata, hyödyntää teknologiaa sekä saada koulutusta ja lainaa jne.
- D. Komissio on jäsen OECD:n kehitysapukomiteassa (DAC), jonka tavoitteena on vähentää äärimmäisessä köyhyydessä elävien ihmisten lukumäärä puoleen vuoteen 2015 mennessä.
- E. Euroopan yhteisön kehityspolitiikasta neuvoston kanssa antamassaan julkilausumassa (DE 105, joulukuuta 2000) komissio tunnusti kansainvälisesti sovittujen OECD:n kehitysapukomitean tavoitteiden arvon.

⁽¹⁾ EYVL C 342, 1.12.2000, s. 205.

⁽²⁾ EYVL C 342, 1.12.2000, s. 212.

⁽³⁾ EYVL C 257, 14.9.2001.

⁽⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, kohta 8.

⁽⁵⁾ EYVL L 156, 29.5.1998, s. 108.

⁽⁶⁾ EYVL L 191, 7.7.1998, s. 53.

- F. Toimintasuunnitelmassa, jonka komissio esitti vuonna 2000 vastauksena parlamentin huolenilmaisuihin vuoden 1998 talousarviota koskevasta vastuuvapaudesta, se sitoutui pyrkimään tietoisesti maksujen todellisiin tasoihin ja totesi, että EY:n kehitysyhteistyötä koskevan raportoinnin on muututtava siten, että se vastaa paremmin OECD:n kehitysapukomitean standardeja ja että panoskeskeisyyden sijaan korostetaan tuloksia.
- G. Komissio on saanut aikaan huomattavaa edistystä toimintasuunnitelmassaan (EuropeAid'in perustaminen, komission edustustojen vahvistaminen) vastatakseen vaatimuksiin, jotka Euroopan parlamentti esitti 6 päivänä heinäkuuta 2000 hyväksymässään päätöslauselmassa, joka sisältää huomautukset, jotka ovat vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen Euroopan kehitysrahaston varainhoidosta varainhoitovuonna 1998 tehdyn päätöksen erottamaton osa ⁽¹⁾.
- H. On vielä ennen aikaista arvioida näiden toimien tehokkuutta, joilla on tarkoitus parantaa komission yksiköiden ja lähetystöjen suorituskykyä.
- I. Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetussa sopimuksessa ⁽²⁾ AKT-maiden ja EU:n yhteistyölle luotiin uusi perusta, johon pitäisi kuulua myös rahoitusyhteistyön uudistaminen,
1. katsoo, että parlamentin kanta, jonka mukaan kuudenteen, seitsemänteen ja kahdeksanteen Euroopan kehitysrahastoon liittyvä rahoitusyhteistyö on jo kauan sitten tullut tiensä päähän ja että kehitysyhteistyötä on uudistettava pikaisesti, on perusteltu,
 2. muistuttaa tilintarkastustuomioistuimen todenneen, että vuoden 1999 lopussa oli jäljellä lähes 10 miljardia euroa käytettävissä olevia määrärahoja, joita ei ollut sidottu ja joista suuri osa oli komission mukaan osoitettu tietyille maille tai alueille ilman aikarajoituksia, mutta niitä ei ollut otettu käyttöön; panee merkille, että komission tietojen mukaan vuoden 2000 kuluessa tehtiin neljän miljardin euron edestä maksusitoumuksia,
 3. pitää huolestuttavana, että varainhoitovuonna 1999 maksusitoumusten (2,69 miljardia euroa) ja toteutuneiden maksujen (1,27 miljardia euroa) välinen ero kasvoi entisestään ja että tämä suuntaus ei ilmeisestikään muuttunut vuonna 2000,
 4. pitää huolestuttavana, että suoritettuja maksuja oli vuonna 1999 (1,27 miljardia euroa) huomattavasti vähemmän kuin jo vuonna 1992 (1,94 miljardia euroa), jolloin maksuja on ollut tähän mennessä eniten,
 5. toteaa, että joulukuussa 2000 maksuihin oli käytettävissä 1,6 miljardia euroa ja tämä määrä oli sijoitettu suureksi osaksi pankkitileille ja arvopapereihin,
 6. toteaa, että vuonna 1999 tehdyssä erittäin velkaantuneita köyhiä maita (HIPC) koskevassa velkahuojennusaloitteessa on myös varojen maksamiseen liittyviä vaikeuksia ja keväällä 2001 yhteisö oli maksanut luvatusa miljardista eurosta vain reilun kolmanneksen,
 7. pitää näitä lukuja osoituksena kehitysyhteistyöpolitiikan tämänhetkisestä kriisistä; usein valitetaan perustellusti, että puuttuu poliittista tahtoa asettaa suurehkoja tukia käytettäviksi, ja todellisuudessa käytettävissä olevat varat käytetään vain osittain ja usein huomattavalla viiveellä,
 8. pitää epätodennäköisenä, että pelkästään Cotonoun sopimuksen mukaisella varojen myöntämisen ja hallinnoinnin joustavuuden lisäämisellä pystytään muuttamaan kehityksen suuntaa, ja kehottaa komissiota antamaan lisäehdotuksia,
 9. katsoo, että komission pitäisi kehittää taseiden esittämistapaa, jotta kerätyt tiedot ja rahoitusvälitykset olisivat entistä johdonmukaisempia selvän kuvan antamiseksi varojen todellisesta käytöstä, makrotaloudellisten tukien toteutuksesta ja tukityypeistä rahoitusvälineittäin,

⁽¹⁾ EYVL L 234, 16.9.2000, s. 37.

⁽²⁾ EYVL L 317, 15.12.2000, s. 3.

10. pitää valitettavana, ettei komissio ole toimittanut tilintarkastustuomioistuimelle eikä parlamentille 16 päivänä kesäkuuta 1998 annetun varainhoitoasetuksen 67 artiklan 2 kohdan mukaista varainhoitoa koskevaa erittelyä varainhoitovuodelta 1999,
11. toteaa, että komission 15 päivänä kesäkuuta 2000 antaman tiedonannon ⁽¹⁾ ja kehitysrahoitusyhteistyötä käsittelevän AKT—EY-komitean 9 päivänä kesäkuuta 2000 antaman kertomuksen ⁽²⁾ sisältämät tilastot vaativat selvitystä ja herättävät kysymyksiä, joihin olisi perehdyttävä varainhoitoa koskevassa erittelyssä,
12. mainitsee esimerkkinä tässä yhteydessä kysymyksen, miksi Norsunluurannikko on verrattain pienenä maana jo vuosia saanut ylivoimaisesti eniten maksuja kehitysrahastoista,
13. kehottaa komissiota esittämään vuoden 2000 varainhoitoa koskevan erittelyn,
14. panee huolestuneena merkille, että AKT-maiden osuus kehitysrahastoista rahoitetuista sopimuksista on vain vajaat 25 prosenttia ja että suurin osa sopimuksista tehdään EU:n jäsenvaltioissa (erityisesti Ranskassa ja Italiassa) sijaitsevien yritysten ja järjestöjen kanssa; kehottaa komissiota laatimaan ehdotuksia siitä, miten AKT-maiden osuutta voidaan lisätä seuraavien viiden vuoden aikana 40 prosenttiin; kehottaa painokkaasti myös jäsenvaltioita ryhtymään vastaavanlaisiin ponnisteluihin,
15. pitää erittäin myönteisenä tilintarkastustuomioistuimen kehotusta AKT-maiden ylimpien tarkastuselinten ottamisesta mukaan kehitysrahastojen toteuttamista koskeviin tarkastuksiin; yhtyy tilintarkastustuomioistuimen arvioon, jonka mukaan tämä voisi edistää huomattavasti julkisten varojen hyvää hallintoa,
16. kehottaa siksi komissiota ehdottamaan Cotonoun sopimuksen 95 artiklan mukaisesti mahdollisimman pian sopimuksen tarkistamista, jotta sopimuksen yhteisiä toimeleimiä voidaan täydentää ylimpien tarkastuselinten komitealla,
17. kehottaa komissiota edelleen ehdottamaan myös vastaavaa muutosta 16 päivänä kesäkuuta 1998 annettuun varainhoitoasetukseen,
18. huomauttaa, että komission toteuttamien tai valvomien tarkastusten seuranta ei ole riittävää; kehottaa tämän takia komissiota toimimaan aktiivisemmin sekä tarkastusten järjestämisessä ja valvonnassa että niihin perustuvien suositusten seurannassa,
19. toistaa kantansa ⁽³⁾, jonka mukaan yhteisön ulkopuolelle suunnattuja tukia koskevassa yhteisön politiikan uudistuksessa tulisi pyrkiä:
 - määrittämään uudelleen kehitysapolitiikka ja sen painopistealueet ottamalla huomioon kansainvälisissä kokouksissa vahvistetut köyhyyden poistamisen tavoitteet,
 - niveltämään paremmin yhteen komission yksiköt ja yhteisön ulkoiset politiikat selkeäksi järjestelmäksi, jossa toiminta on koordinoitua ja politiikka johdonmukaista,
 - soveltamaan tiukemmin EY:n perustamissopimuksen 177 artiklaa toisaalta jäsenvaltioiden ja toisaalta komission kehitys yhteistyöpolitiikkojen täydentävyydestä,
 - komission käytettävissä olevan henkilöstön ja rahoituksen sovittamiseen yhteen kehitys yhteistyöpolitiikan tavoitteiden tehokkaan saavuttamisen kanssa,
 - avun hallinnon uudelleenarvioimiseen paikan päällä ja Brysselissä siten, että siihen kuuluu: menettelyjen yksinkertaistaminen, yhteistyön integroiminen, komission ulkosuhteista vastaavien yksiköiden tasapainoinen rakenne, jossa on yksi kehitys yhteistyöpolitiikasta vastuussa oleva henkilö, ja hallinnon suurempi avoimuus,

⁽¹⁾ Kuudennen, seitsemännen ja kahdeksannen Euroopan kehitysrahaston taseet ja tulostilit, varainhoitovuosi 1999 KOM(2000) 357 lopullinen.

⁽²⁾ AKT—EY 2112/2/00 REV 2 — AKT/81/010/00 REV 2.

⁽³⁾ Ks. Euroopan parlamentin päätöslauselma 30. marraskuuta 2000 EU:n ja kehitysmaiden suhteista, johdanto-osan G kappale, EYVL C 228, 13.8.2001, s. 213.

Talousarviotuet rakennesopeutustukien yhteydessä

20. ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen toteamuksen, jonka mukaan säännöillä, jotka koskevat talousarviotukina käyttöön otettujen varojen kohdentamista, ei voitu estää varojen huonoa hallintoa ja kavalluksia; katsoo tämän vuoksi, että tukien myöntämisen pitäisi olla tulevaisuudessa riippuvainen uudistusohjelmien esittämisestä ja tehokkaasta toteuttamisesta, jotta julkisten varojen hallinnon laatu voidaan parantaa edunsaajavaltioissa,
21. tukee tilintarkastustuomioistuimen antamia seitsemää suositusta ⁽¹⁾, jotka koskevat muiden avunantajien kanssa toteutettavan tukien valvonnan ja koordinoinnin järjestämistä uudelleen; kehottaa komissiota toteuttamaan nämä suositukset täysimääräisesti ja korostaa seuraavien seikkojen merkitystä:
 - a) julkisen hallinnon uudistamiseksi suunniteltujen toimien toteuttamisen jatkuva arviointi;
 - b) tärkeimmillä aloilla (terveydenhuolto ja koulutus) saavutetun edistyksen valvonta edustavilla indikaattoreilla (esimerkiksi opettajien tai lääkäreiden määrän lisääminen);
 - c) tilien ja varojen hyvän hallinnon vuosittainen tarkistaminen otantatutkimusten perusteella;
 - d) selvästi määritellyt sanktiot (maksujen alentaminen tai lakkauttaminen) tapauksissa, joissa ei noudateta sovitun uudistustoimia,
22. hyväksyy suunnitellun uudelleenjärjestelyn sillä ehdolla, että sen perusteet ja menettelyt ovat avoimia ja ymmärrettäviä suurelle yleisölle paitsi Euroopan unionissa myös edunsaajavaltioissa ja että oikeutta tutustua jatkossa laadittaviin arviointi- ja tarkastuskertomuksiin ei rajoiteta, koska ainoastaan näin tuloksia voidaan valvoa tehokkaasti,
23. kehottaa komissiota vahvistamaan lähetystöjensä asemaa edunsaajavaltioissa, parantamaan näkyvästi EuropeAidin valvonta- ja tilintarkastusvalmiuksia ja tekemään tarvittaessa budjettivallan käyttäjälle ehdotuksia lisävarojen ja -henkilöstön käyttöön ottamisesta,
24. korostaa, että entistä tärkeimpien vastuualueiden siirtäminen komission lähetystöille mahdollistaa paikallisiin olosuhteisiin sopeutetun kehityshankkeiden hallinnointijärjestelmän luomisen ja näin edunsaajien mahdollisimman laajan osallistumisen,
25. kehottaa komissiota kieltäytymään kaikista rahoitussitoumuksista järjestöille, jotka itse voivat tai joiden työntekijät voivat mahdollisissa rikkomustapauksissa isäntävaltion rikos- tai työlakia vastaan välttää syytteenpanon vetoamalla diplomaattiseen koskemattomuuteen,
26. muistuttaa, kun otetaan huomioon tässä vastuuvapauden myöntämismenettelyssä esiintyneet ongelmat, parlamentin työjärjestyksen 3 artiklasta, jonka mukaan jäsenillä on oikeus tutkia kaikkia parlamentin tai valiokunnan hallussa olevia asiakirjoja lukuun ottamatta jäsenten henkilökohtaisia asiakirjoja ja tilejä komission toimittamien luottamuksellisten asiakirjojen kuitenkään kuulumatta näihin,
27. muistuttaa parlamentin työjärjestyksen liitteessä VII määrätystä, parlamentille toimitettujen luottamuksellisten asiakirjojen käsittelemistä koskevasta menettelystä, jolla taataan kaikille valiokunnan jäsenille oikeus käsitellä näitä luottamuksellisia asiakirjoja,
28. muistuttaa parlamentin työjärjestyksen liitteestä VI, jonka mukaan talousarvion valvontavaliokunta käsittelee toimivaltaansa kuuluvaa alaa koskevat luottamukselliset asiakirjat noudattaen täysin liitteen VII määräyksiä,
29. kehottaa puhemiehestä ja talousarvion valvontavaliokunnan puheenjohtajaa huolehtimaan siitä, että valiokunnan kaikki jäsenet voivat täysin työjärjestyksen mukaisesti käsitellä asiakirjoja, jotka komissio toimittaa tulevaisuudessa vastuuvapauden myöntämismenettelyjen yhteydessä,

⁽¹⁾ Ks. tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 5/2001 62—68 kohta.

-
30. toistaa pitävänsä luonnottomana tämänhetkistä tilannetta, jossa parlamentin on tehtävä vuosittain päätös kehitysrahastoja koskevasta vastuuvapaudesta, vaikka sillä ei ole vastaavaa budjetti- ja lainsäädäntövaltaa; vaatii jälleen kehitysrahastojen varojen sisällyttämistä Euroopan unionin yleisen talousarvion kehitysyhteistyötä koskevaan osaan.
-